

2022-01-24

DNR Forte 2021-02027

Socialdepartementet S2021/06996

FORTE

Forskningsrådet för
hälsa, arbetsliv och välfärd

Yttrande

Remiss SOU 2021:80 - Reglering av privata sjukvårdsförsäkringar

Forskningsrådet för hälsa arbetsliv och välfärd, Forte, har erhållit ovan rubricerade remiss för yttrande.

I betänkandet av Utredningen om privata sjukvårdsförsäkringar beskriver utredarna behovet av ökad kunskap som en förutsättning för reglering och kontroll av hälso- och sjukvården i relation till privata sjukvårdsförsäkringar. I betänkandet beskrivs också bristen på register och data som underlag för kunskapsinsamling.

Forte delar uppfattningen att kunskapsläget är bristfälligt avseende de privata sjukvårdsförsäkringarnas påverkan på hälso- och sjukvården och samhället i stort. Forte erfar att samhällsvetenskaplig forskning på området bedrivs i mycket begränsad omfattning. Forte beviljade dock under hösten ett treårigt forskningsprojekt *Effekter och implikationer av privata sjukvårdsförsäkringar i Sverige* som ska studera flera av de frågor som utredarna ställer i betänkandet, däribland hur företag som tecknar privata sjukvårdsförsäkringar påverkas, om privat sjukvårdsförsäkring leder till högre hälsovårdskonsumtion och bättre hälsa, samt hur den offentliga vårdens kvalitet påverkas av en högre andel med privat försäkring? Projektet leds av David Seim och Mårten Palme vid Stockholms universitet.

I betänkandet föreslås att register och verktyg ska skapas för att konsekvenser av de privata sjukvårdsförsäkringarna ska kunna följas upp och regleras. Forte välkomnar förbättrade möjligheter att utvinna och tillgängliggöra data då avsaknaden av offentliga data försvårar möjligheten till forskning och annan kunskapsuppbyggnad. Givet trenden med ett ökande antal sjukvårdsförsäkringar, är ett förbättrat kunskapsläge en förutsättning för att samhället ska kunna garantera en jämlik vård.

Andelen arbetstagare som har tillgång till företagshälsovård har minskat. Det anses vara en följd av att fler anställs i det växande antalet småföretag, som mer sällan än stora företag ansluter sig till företagshälsovården. Samtidigt står företagstecknade försäkringar för den största andelen av den dramatiskt ökande anslutningen till privata sjukvårdsförsäkringar. De privata sjukvårdsförsäkringarna kan vara ett sätt för småföretag att få tillgång till delvis samma tjänster som företagshälsovården tillhandahåller, på ett administrativt enklare och mindre kostsamt sätt. Utan privata sjukvårdsförsäkringar behöver småföretag hålla stora buffertar för att leva upp till sjuklöneansvaret och rehabiliteringsansvaret. Som en konsekvens av att organisationer

och branscher väljer att hantera sina behov av hälso- och sjukvårdstjänster på olika sätt, påverkas också könsfördelningen. Andelen män som har en sjukvårdsförsäkring är högre än andelen kvinnor, till följd av att män och kvinnor i hög grad är verksamma inom olika yrken. Nya regelverk bör ta i beaktning olika organisationers förmåga och förutsättningar för att tillhandahålla vårdrelaterade förmåner och leva upp till rehabiliteringsansvaret, liksom konsekvenser för jämställdhets- och jämlikhetsaspekter i arbetslivet. För en rättvis bedömning av möjligheter och utmaningar med privata sjukvårdsförsäkringar bör frågan placeras i en bred samhällskontext.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Jonas Björck efter föredragning av forskningssekreterare Anna Karin Florén.

Jonas Björck
Generaldirektör